

det danske formandskab, at de her forhandlinger går i gang.

Til hr. Jens Hald Madsen, som taler om frihandel: Jeg tror, der er tale om nuancer, og hr. Jens Hald Madsen henviste jo også flere gange under sit første indlæg til Venstres eget oplæg på bistandsområdet. Og der må man jo sige: Ja, men Venstres oplæg, så vidt jeg har læst det, ligger jo meget, meget tæt på dansk udviklingspolitik, sådan som regeringen fører den i dag. Så derfor er det såmænd ikke så underligt, at det også ligger op ad Cotonou-aftalen, som jo i meget høj grad også har lagt sig op ad linjerne i den danske udviklingspolitik.

Så siger hr. Jens Hald Madsen, at den danske regering kan lære noget af Cotonou-aftalen, fordi den stiller krav til landenes menneskerettighedssituation og til demokrati. Jamen der er overhovedet ikke nogen uoverensstemmelse. Det gør den danske regering i forvejen.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Helt kort: Jeg anerkender fuldt ud, at regeringen har kæmpet for forbedringer af denne her aftale. Så er det bare, at jeg vil høre, om ikke ministeren kunne løfte sløret for: Hvad er det så for nogle EU-lande, som har kæmpet imod de her forbedringer, og i hvilket omfang er det lykkedes for dem at forhindre de forbedringer, som den danske regering har kæmpet for?

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret. Ministeren sagde, at Venstres udviklingsbistandsoplæg lægger sig helt op ad den nuværende danske udviklingspolitik, som regeringen fører. Det glæder mig. Det vil gøre valgkampen så nem. At regeringens udviklingsbistand er præcis den samme som Venstres nye oplæg, glæder mig meget. Det bliver en befriende, nem debat under valgkampen, og det bliver da utrolig nemt for os at gennemføre de reformer, der skal til, når vi overtager magten. Så tak for det.

(Kort bemærkning).

Ministeren for udviklingsbistand (Anita Bay Bundegaard):

Til hr. Søren Søndergaards oplysning kan jeg sige, at der selvfølgelig er tale om, når det gælder landbrugsprodukter, at der jo ikke er nogen tvivl om, at den danske regering ikke er helt i over-

ensstemmelse med især de sydlige europæiske lande, altså Spanien, Italien, Portugal og også Frankrig. Jeg kan såmænd også løfte sløret for, at når vi har talt om de regionale aftaler og talt om overgangsordninger, har et land som Sverige stået fuldstændig fast på, at fra dag ét, havde jeg nær sagt, skulle det hele være WTO-medholdeligt. Så der er indtil flere lande, som Danmark har været uenig med hen ad vejen, og som vi har taget nogle slåskampe med.

Så er jeg da meget glad for, at jeg faktisk har kunnet glæde hr. Jens Hald Madsen i dag. Jeg tror nu nok, at vi skal finde vores små ting at være uenige om, for jeg ved jo, at Venstre meget gerne vil spare på udviklingsbistanden. Og dér kan vi desværre ikke blive enige overhovedet. Så helt nemt under en valgkamp får vi det nu ikke.

Men jeg vil blot sige, at jeg har været glad for at se, at Venstres principper for udviklingsbistand jo faktisk ligger fantastisk tæt på »Partnerskab 2000«, men det er jo heller ikke så underligt, idet Venstre for meget kort tid siden har været med til at vedtage »Partnerskab 2000« her i Folketingssalen. Så det er selvfølgelig helt logisk.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udenrigsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af lovforslag nr. L 194: Forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven. (Hæleri og anden efterfølgende medvirken samt IT-efterforskning).

Af justitsministeren (Frank Jensen).

(Fremsat 21/3 2001).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Henrik Sass Larsen (S):

Socialdemokratiet ser med tilfredshed på det fremsatte lovforslag. På baggrund af et grundigt udvalgsarbejde er det nu muligt at ajourføre bestemmelser inden for straffeloven og retsplejeloven til de nuværende samfundsforhold.

Vi ser med samme alvor på såvel stjæler som hæler. Hæleren skal ikke kunne slippe for straf. Og netop ved at udvide kriminaliseringen til at omfatte hæleri i forbindelse med alle strafbare lovovertrædelser undgår vi, at nogen kan slippe udenom.

Kriminalitetsudviklingen er, som det også fremgår af Brydesholt-udvalgets betænkning, under stadig forandring. Et retssamfund som det danske skal selvfølgelig have de bedst mulige rammer og bedst mulige betingelser for at kunne dæmme op for kriminalitetsudviklingen med det formål at få de skyldige identificeret og dømt samt dermed at dæmme op for ulovlighederne under hensyntagen til, at det selvfølgelig er borgernes retssikkerhed, som står højest.

Navnlig hvad angår udviklingen i den økonomiske kriminalitet, hvor ikke mindst det offentlige har været udsat for alverdens plattenslagere, får vi med dette lovforslag bedre mulighed for at forhindre økonomisk kriminalitet. Momsvindlere og konkursryttere og ikke mindst selskabstømmere har ofte brug for håndlangere, og ved at udvide kriminaliseringen af hæleri og efterfølgende medvirken i sådanne transaktioner med udbytte til at omfatte alle strafbare lovovertrædelser undgår vi, at de medvirkende slipper fri for straf.

Stadig skal det være sådan, at der skal føres bevis for, at et udbytte stammer fra en førforbrydelse. Der skal være tale om forsæt, udbyttet skal være identificerbart, straffen skal bedømmes selvstændigt efter vurdering af de alvorligste hælerier, og strafferammerne skal fastholdes på deres høje niveau – alt sammen konklusioner fra Brydesholt-udvalget, som danner baggrund for lovforslaget, og som vi i Socialdemokratiet kan tilslutte os.

Den nye brede bestemmelse om hæleri er dog ledsaget af en række fornuftige undtagelser, hvor bl.a. udbytte, der anvendes til almindeligt underhold, ikke omfattes. Det skal ikke være sådan, at en stjæler, der bidrager til hjemmets almindelige underhold, mad osv., derved gør hele familien til hælere.

Den anden del af lovforslaget retter sig mod IT-efterforskning, igen på baggrund af et grundigt udvalgsarbejde i Brydesholt-udvalget. Det er klart, at den tekniske og teknologiske udviklings mange muligheder og dynamik også åbner for visse typer af kriminel aktivitet. Som retssamfund er vi naturligvis igen interesseret i, at disse teknologier ikke kan anvendes til at fremme kriminel aktivitet eller medvirke til at umuliggøre eller vanskeliggøre politiets efterforskning. Omvendt vejer hensynet til den almindelige borgers retssikkerhed tungest. Vi ønsker ikke et totalt overvågningssamfund, hvor hver en aktivitet, vi foretager os som privatpersoner, kan overvåges og kontrolleres.

Derfor kan vi i Socialdemokratiet bakke op om Brydesholt-udvalgets konklusion om, at der ikke skal ske en ændring af retsplejelovens regler om meddelelshemmelighed, hvad angår elektronisk post. Et sådant indgreb vil, selv under anvendelse af reglerne om edition, være alt for vidtgående i forhold til den enkelte borgers retssikkerhed. For os er e-post at sammenligne med almindelige breve.

Vi er ligeledes enige om at afvise forslaget om at give politiet adgang til lagrede teleoplysninger alene efter retsplejelovens regler om edition, altså udlevering af materialer og oplysninger om ikkesigtede personer. Igen er der grund til at holde fast ved, at borgerne har krav på at kunne foretage en fortrolig kommunikation.

Til gengæld stiller vi os positivt over for at give adgang til udvidet teleoplysning til brug for efterforskning ved indhentning af oplysninger om kommunikation med mobiltelefoner. Der er tale om en praksis, der allerede findes i dag, og hvor der har været behov for en klar lov-hjemmel.

At der ved meget grove forbrydelser gives mulighed for, at politiet efter retskendelse kan indhente oplysninger, som alene er en oversigt over, hvilket telefonnummer der har været i forbindelse med et andet telefonnummer inden for en given sendemast og inden for et givet tidsforløb, og ikke omhandler, hvad samtalen er gået ud på, er i nogle tilfælde et nødvendigt redskab til at opklare forbrydelser. Tilladelsen til sådanne oplysninger er altså underlagt meget strenge retlige bindinger.

Krænkelser af den almindelige borger er meget begrænset, og den enkelte borger sikres ved, at der både udpeges en advokat, der varetager samtlige mobiltelefonisters retssikkerhed, og

ved, at de oplysninger, som ikke skal bruges til efterforskningen, efterfølgende slettes.

Derfor kan Socialdemokratiet støtte disse forslag, ligesom vi generelt kan give tilslutning til forslaget.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Lovforslaget er en væsentlig udvidelse af hæle-ribegrebet. Det kan Venstre støtte. Det gamle ord om, at hæleren er lige så god som stjæleren, skal naturligvis fortsat gælde. Vi finder, at det er rigtigt, at bestemmelsen gøres mere tidssvarende også ved ikke kun at henvise til bestemte forbrydelser eller bestemte berigelsesforbrydelser.

Men vi vil i udvalget godt se på, hvordan vi undgår at komme ud i det rene og håbløse pjat. Jeg går ud fra, at ingen af os ønsker, at politiet skal pudses på håbløse sager, hvor det er åbenbart fra starten, at der ingen beviser er. Altså enhver, der går på pizzabar, skal formentlig ikke undersøge, om den, der er ansat, har opholdstiladelse, for nu at tage et eksempel.

Så er der elementet om masteoplysninger. Politiet skal, hvis det regner med, at der er nogen, der har anvendt en mobiltelefon i nærheden af f.eks. et drabssted, kunne få oplysning om, hvem der overhovedet har været i området og brugt en mobiltelefon. Man kan jo godt spørge: Hvad bliver så det næste? Vi ved jo, at regeringen er meget optaget af roadpricing, og så bliver det altså bilerne, der har været i området, der bliver det næste.

Forslaget er jo ikke båret af, at forbryderne har fået bedre vilkår, der vanskeliggør arbejdet for politiet. Nej, det, man vil her, er altså, at man vil give teknologien mulighed for, at politiet får nogle mere vidtgående beføjelser til overvågning af lovlydige borgere, der ikke bare skal kigges i kortene med hensyn til, om de har talt i mobiltelefon, hvorved det altså er et indgreb i meddelelshemmeligheden, men som jo på den måde også bliver kigget i kortene med hensyn til, hvor de har opholdt sig, altså indgreb i lokal-friheden. Jeg vil godt sige, at det er vi meget kritiske over for i Venstre.

Det bliver jo ikke bedre af, at ministeren så har indsat en særlig bestemmelse, der hedder, at borgeren ikke skal underrettes. Det er da stik imod alle tendenser i tiden.

Man kan også rejse spørgsmålet: Hvor sikre er de masteoplysninger? Jeg kender en ingeniør i Jylland. Han har sådan det mest avancerede, så han kan se, hvilken sender han er koblet på, og hvor han opholder sig. Det viser sig bare, at han

kan se på telefonen, at han tit er 40 km fra det sted, hvor han opholder sig, og han kan se, at han skiftevis under den samme samtale er koblet på forskellige master.

Det vil jeg godt have undersøgt, for det udvider så yderligere den kreds, man er nødt til at undersøge, hvis disse oplysninger er rigtige. Og man kan også sige: Jamen den teknologi bliver selvfølgelig bedre. Men spørgsmålet er, om den så ikke bliver så god, at man kan se, når fatter går på værtshus og paven går på bordel. Det ville jo ikke lige være sagen.

Der skal ikke være nogen tvivl om, at Venstre ikke på nogen måde ønsker at lægge hindringer i vejen for efterforskning af forbrydelserne.

Tværtimod er vi gennem årene kommet med mange forslag, der skulle forbedre politiets opklaringsmuligheder, men så lyder det jo altid fra regeringen, at vi skal huske på den sigtedes retssikkerhed. Det er egentlig utroligt, at regeringen altid er så optaget af og udviser så meget omhu over for de sigtedes retssikkerhed, men når vi taler om de lovlydige borgeres retssikkerhed, så har regeringen åbenbart ingen skruper.

Vi er som sagt meget kritiske over for dette element i forslaget, og vi vil stille ændringsforslag om, at bestemmelsen om, at der ikke skal ske underretning, ændres til, at der skal ske underretning. Og hele hovedbestemmelsen ønsker vi, hvis vi overhovedet vil være med, i hvert fald at få præciseret og strammet ganske gevaldigt op, og vi ønsker faktisk ikke at gå længere, end domstolene har gjort til dato.

Så der er her lagt op til et grundlæggende arbejde i Retsudvalget, og vi har nogle ændringsforslag som sagt, der vil være en betingelse for, at vi kan medvirke til forslaget.

Helge Adam Møller (KF):

Den konservative folketingsgruppe kan støtte det her forslag.

Forslaget har jo to hovedelementer. Det første er det, at hæleribegrebet udvides, og det vil sige, at det bliver nu muligt, at enhver, der modtager et udbytte, som er fremskaffet ved kriminalitet, altid vil være straf skyldig, altså skulle straffes, hvis det vel at mærke er forsætligt.

Jeg må indrømme, at jeg selv troede, og jeg tror såmænd også, der er enkelte andre i dette Folketing, der måske troede det, at sådan var retstilstanden. Men det er jeg jo blevet belært om, at det er den ikke. Eksempelvis hvis man er hæler i forbindelse med penge, der er skaffet ved insiderhandel, ved menneskesmugling, go-

rillavirksomhed eller lejemord – det er jo nok ikke så tit det sker – ja, så er det faktisk straffrit efter gældende lov. Og det ønsker vi selvfølgelig at medvirke til at ændre. Ingen problemer dér.

Vedrørende det andet element, den udvidede teleoplysning, ja, så betyder det jo altså, at der skal være mulighed for, at politiet efter en dommerkendelse kan få oplysning om numrene på alle de mobiltelefoner, som i et givet tidsrum og i et givet område har været benyttet. Politiet kan altså ikke få at vide, hvad der har været sagt på mobiltelefoner, men de kan få at vide, om mobiltelefonen har været tændt og været benyttet.

Der er jo nogle krav, der stilles klart og tydeligt. For det første er det kun i tilfælde, hvor det er en forbrydelse, som omhandler menneskeliv eller menneskers velfærd, eller der er betydelige samfundsressourcer eller samfundsværdier, som står på spil. For det andet kræver det også en dommerkendelse, og det kræver, at de normale lovreger skal opretholdes. Det vil sige, at der skal være proportionalitet i indgrebet, og at det skal skønnes, at det er nødvendigt for politiets efterforskning at få de oplysninger.

Der er jo nævnt et eksempel tilbage fra det panserværnsrakatangreb, der fandt sted i Titan-gade for en 4-5 år siden, hvor man dengang godt ville have mulighed for at få at vide, hvem der havde haft deres mobiltelefon tændt og brugt i nærheden af Titan-gade inden for de par timer, hvor attentatet blev planlagt. Det kunne man ikke efter gældende retstilstand, og vi synes, det er helt ubetænkeligt, at man dér skulle kunne have fået de oplysninger, så man kunne se, hvem der var i området med henblik på, at ud af de måske 20.000 eller 25.000, det drejede sig om, ja, så kunne man spotte de 20 eller 25 personer, som man havde en særlig mistanke til måske havde begået attentatet, hvor der blev dræbt et par mennesker. Det synes vi er rimeligt.

Så vi kan støtte forslaget. Vi har bemærket, at der jo er flere af myndighederne, der i hørings-svarene i forbindelse med lovforslaget har peget på, om der skulle ske yderligere ændringer i § 781 i straffeloven, altså om indgreb i meddelel-seshemmeligheden. Det drejer sig bl.a. om Kø-benhavns Politidirektør, Politimesterforeningen og til dels også Rigsadvokaten.

Og der vil jeg godt nævne et eksempel. I no- vember sidste år skete der et indbrud i en filial af Brovst Sparekasse i weekenden, hvor tyve brød ind og tømte pengeskabet og alle boksene og stjal i alt 800.000 kr. Da man opdagede det mandag morgen og begyndte at afhøre menne-

sker, fandt man ud af, at der uden for om natten havde holdt en bil, inde i bilen havde der siddet en mand, og han havde talt i mobiltelefon. Det var der et vidne, der kunne sige.

Nu er det jo nærliggende at tro, at den mand, der talte i mobiltelefon midt om natten uden for Brovst Sparekasse, mens der var andre, der arbejdede derinde, havde forbindelse med dem. Politiet ville derfor godt have at vide, hvilke mennesker der den halve times tid deromkring havde brugt deres mobiltelefoner lige rundt omkring Brovst Sparekasse. Det kan ikke lade sig gøre efter reglerne, heller ikke efter den nye lov.

Og det kan vel forekomme, at det er lidt mærkeligt, specielt sammenholdt med, at havde det samme vidne nu set, at der holdt en bil uden for midt om natten, som var en Ford Mondeo stationcar, og han havde bemærket, at bilnummeret startede med SR og så et eller andet firtal, og så kunne han ikke huske mere, så kunne politiet have gået ind i motorregistret og fundet ud af, at den slags biler, Ford Mondeo stationcar, fandtes der 42 af i hele landet. Og så kunne de gå ud og opsøge samtlige 42 ejere og afhøre dem og spørge, om de havde været i nærheden af Brovst Sparekasse.

Det er tilladt efter gældende lov, og så kan man spørge: Er det sidste indgreb, det med bilejerne, i virkeligheden ikke langt, langt mere omfattende end bare at få en udskrift over de 10-15 mennesker, der har snakket i mobiltelefon rundt om Brovst Sparekasse om natten?

Det lille indgreb med mobiltelefonerne er forbudt, og det store med bilejerne er tilladt. Derfor synes vi, at vi under udvalgsbehandlingen skal dyrke meget, om der er nogle områder, hvor retstilstanden i virkeligheden er utilfredsstillende. Jeg tror, det er meget få danskere, der vil synes, at det ikke var rimeligt, at politiet her kunne finde ud af de par stykker, der har talt i mobiltelefon rundt omkring Brovst Sparekasse midt om natten, og få snuppet den røver, som altså har stjålet 800.000 kr.

Og jeg understreger stadig væk, at det er efter en domstolskendelse, og at det altså ikke er indholdet af samtalen. Det er udelukkende, hvem der eventuelt har været uden for Brovst Sparekasse den nat.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nu var der jo en markant forskel på det indlæg, vi hørte fra Det Konservative Folkeparti, og så det indlæg, vi hørte fra Venstre. Derfor kunne

jeg da godt tænke mig at høre hr. Helge Adam Møllers kommentarer til det indlæg, vi hørte fra fru Birthe Rønn Hornbech.

Jeg forstod det sådan, at det bl.a. er et meget ufravigeligt krav fra partiet Venstre, at hvis man overhovedet skulle være med på tankegangen om at udlevere mobiloplysninger på den måde, der er lagt op til i lovforslaget, kræver det, at der sker en orientering af de folk, hvis mobiltelefon er blevet aflyttet. Hvordan forholder Det Konservative Folkeparti sig til det ændringsforslag, som Venstre vil stille, og hvordan forholder man sig mere generelt til de betragtninger, som Venstre gjorde over det punkt?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Nu er det jo ikke mig og Det Konservative Folkeparti, der har fremsat dette lovforslag, og derfor behøver jeg ikke kommentere, hvad hver eneste ordfører siger om alle synspunkter.

Men jeg vil da godt kommentere det væsentlige spørgsmål, hr. Søren Søndergaard stiller: når man bruger oplysninger om, at mobiltelefoner har været tændt, og der har været samtaler, skal alle så have oplysninger om det bagefter? Vi er enige i lovforslaget: det skal de ikke.

Lad mig igen tage eksemplet fra Titangade. Man mente dengang, at det drejede sig om 20.000-25.000 personer, der havde været i området, men hvor det vel maksimalt var 20, der kunne være interessante for politiet. Jeg har svært ved at begrunde, hvorfor man skulle bruge kolossalt mange menneskelige og økonomiske ressourcer på at sende breve eller meddelelser ud til de 20.218, som var fuldstændig uaktuelle, men som tilfældigvis havde været i nærheden den aften.

Hvis jeg selv havde været i nærheden – det var jeg mig bekendt ikke den aften, men hvis jeg havde været der og havde haft min mobiltelefon åben, ville jeg have syntes, det var helt urimeligt, at politiet skulle bruge et stort antal timer, frimærker og papirark på at sende mig et brev, hvor der stod: I øvrigt har vi konstateret, at du var der den aften, men vi har ikke nogen mistanke, og derfor gør vi ikke videre ved sagen. Det ville være spild af skatteborgernes penge, og da Det Konservative Folkeparti går ind for skattelettelser, vil vi altså ikke være med til at lave overflødige offentlige omkostninger.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nej, men det er måske ikke al ny teknik, som fører til lettelse af arbejdet.

Dér, hvor det kan være relevant at anmode om f.eks. 25.000 navne, er jo i de tilfælde, hvor man har en mistænkt eller en gruppe af mistænkte, fordi man dermed kan få afklaret, om den eller de mistænkte er blandt dem, der har brugt telefonen. Men hvad med de situationer, hvor man ikke har en mistænkt eller en gruppe af mistænkte? Kunne man ikke dér sige, at så skal der ikke være mulighed for det? Så skulle politiet jo ikke bare i gang med at skrive breve til 25.000 mennesker, men undersøge alle 25.000 for at se, om nogle af dem eventuelt kunne være gerningsmændene, og ville det dog ikke være et endnu større spild af skatteydernes penge end bare at sende dem et brev efterfølgende?

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Blot lige for at få slået ned, at vi skulle have nogen ønsker om, at politiet skulle bruge helt uanede ressourcer på at give underretning: Har hr. Helge Adam Møller ikke hørt, at sådan noget kan klares elektronisk?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jo, jeg har hørt meget om elektronikkens velsignelser.

Jeg kan huske, at da jeg startede i Folketinget for en del år siden, sagde man, at nu fik vi snart indført elektronik og pc'er, og så ville mængden af papir aftage drastisk. Men der er 10 gange så meget papir hver dag i Folketinget, som der var, da jeg startede i 1984, så jeg er ikke sikker på, at det er så let at klare det. Der er også noget, der hedder taletidskort osv., og det er utrolig kompliceret og utrolig dyrt, både mandskabsmæssigt og økonomisk, hvis man skal kunne følge det. Jeg er selvfølgelig villig til at diskutere, og jeg vil meget gerne blive klogere; men jeg har meget svært ved at se, hvilken gevinst enkelte mennesker har af at få denne oplysning. Det er jo fuldstændig overflødigt.

Så taler hr. Søren Søndergaard om de tilfælde, hvor alle 25.000 er under mistanke. Det tror jeg er en teoretisk betragtning. Jeg har i hvert fald svært ved at finde et eksempel, for i enhver stor og omfattende forbrydelse har politiet jo altid nogle, skal vi sige, særlig mistænkte, enten enkeltindivider eller grupper af personer, og der-

for vil man altid kunne skille et forholdsvis lille antal ud fra det store antal. Det er lidt en strid om – ja, måske ikke kejserens skæg, jeg skal ikke gøre mig klog på det, men jeg mener, det er en teoretisk betragtning.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Søren Søndergaard for tredje gang.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Vi kan komme ind på den teoretiske betragtning i en anden sammenhæng, men det, der undrer mig i hr. Helge Adam Møllers indlæg, er, at det umiddelbart lyder besnærende, og at der argumenteres konsekvent, men at konsekvensen af det ikke tænkes igennem: Hvad bliver det næste?

Det var præcis det spørgsmål, Venstres ordfører stillede, og derfor kunne jeg godt tænke mig at stille et meget præcist spørgsmål om roadpricing: Når der nu bliver et flertal i Folketinget for at få indført roadpricing, vil det så være sådan, at Det Konservative Folkeparti vil fremsætte et forslag om, at politiet også skal have mulighed for at få at vide, hvor de enkelte bilister har været på bestemte tidspunkter ved hjælp af roadpricingsystemet? Er det noget, der ligger i Det Konservative Folkepartis arsenal i denne samling eller eventuelt, når Det Konservative Folkeparti engang ad åre kommer i regering?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Det Konservative Folkeparti er helt og aldeles og fuldstændig imod roadpricing, og det bliver ikke med vore stemmer, det bliver indført. Hvis et flertal indfører det, må vi forholde os til det og gøre det så lidt skadeligt som overhovedet muligt.

Men jeg synes, der er en meget væsentlig forskel på roadpricing, hvor man, hvis det skulle blive indført, via en satellit overvåger alle danske bilister døgnet rundt, uanset hvor de kører. Det er der jo ikke tale om her. Her er tale om, at mig bekendt er danske teleabonnenter, siden vi indførte telefonen engang i forrige århundrede, altid blevet registreret i det lokale telefonselskab, når de taler i deres telefon, hvad enten det er den gammeldags eller mobiltelefonen. Ellers kunne vi jo ikke få regninger, og alle oplysningerne er lagret.

Men når der nogle få gange om året sker en alvorlig forbrydelse et eller andet sted, er det, vi

siger, at der skal være mulighed for, at politiet, når forbrydelsen er sket, skal kunne få at vide, hvilke mennesker der har brugt deres mobiltelefon i det snævre område og inden for det snævre tidsrum, hvor man regner med, forbrydelsen er sket. Det synes vi er rimeligt, for det er jo ikke et traditionelt indgreb i meddelelshemmeligheden. Der er ikke nogen, der får at vide, hvad vedkommende har talt om. Der er ikke tale om, at man åbner et brev eller aflytter noget. Man får bare at vide, at der har været en mobiltelefon dér, og den har været åben, og der har været talt i den. Det synes vi er et meget lille indgreb i betragtning af, at man kan opklare en del alvorlig kriminalitet, et meget lille indgreb.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Anne Baastrup som ordfører.

Anne Baastrup (SF):

Med lovforslaget udvides kriminaliseringen af hæleri til at omfatte hæleri med hensyn til udbytte af alle strafbare handlinger inden for det formueretlige område. Kun forsætlige lovovertrædelser straffes, og almindelig detailhandel eller underhold, hvor et strafbart udbytte udnyttes, er ikke omfattet.

Endvidere indeholder forslaget regler om indgreb i meddelelshemmeligheden, således at der skabes adgang til at foretage såkaldt udvidet teleoplysning, dvs. oplysning om, hvilke mobiltelefoner der er i et givet område og inden for et givet tidsrum har været i forbindelse med andre telefoner. Det er i hvert fald sådan, jeg har forstået bestemmelsen.

SF er umiddelbart indforstået med ændringerne vedrørende hæleri, således at kriminaliseringen udvides til alle formueforbrydelser. Tilsvarende finder vi det vigtigt, at man fastholder, at der kun straffes ved forsæt til hæleri.

Derimod er vi tvivlende, for ikke at sige yderst skeptiske, over for den anden halvdel af lovforslaget, hvorefter politiet får mulighed for at skaffe en kendelse, når det drejer sig om mistanke om alvorlig kriminalitet, selv om der ikke er en begrundet formodning om, at mobiltelefoner overhovedet er blevet brugt. Dertil kommer, at der kan blive tale om, at ganske mange persons brug af telefon bliver registreret, uden at de har lavet noget som helst andet end at snakke med moster eller måske elskereren.

Højesteret har, som det fremgår af bemærkningerne, i første omgang afvist, at man kan anvende teleoplysningen, når det drejer sig om en

størrelsesorden af 25.000-30.000 abonnenter. Omvendt har landsretten, som det også fremgår af bemærkningerne, givet tilladelse til registrering af 998 opkald. Hvad kan domstolene give tilladelse til fremover, hvis dette lovforslag vedtages? Sådan som jeg læser bemærkningerne, er der ikke taget stilling til det, bortset fra en henvisning til proportionaliteten. Bemærkes skal det også, at disse registreringer skal slettes snarest, som der står i bemærkningerne. »Snarest« - hvad er det?

Desuden får de registrerede ikke besked om, at de er blevet registreret. Selve begrundelsen er i og for sig efter omstændighederne forståelig nok. Der kan være tale om taletidskort, der giver anonymitet, når det drejer sig om brug af mobiltelefon, og der kan være tale om stjålne telefoner, så det kan være ganske vanskeligt at få fat i alle de folk, der skal have oplysning om denne registrering. Problemet er for mig at se bare, at begrundelserne for, at man ikke kan give oplysning, faktisk kan vendes rundt, netop på baggrund af: Er det en anonym telefon via taletidskort? Er det en stjålet telefon, osv.? Har lovforslaget så overhovedet nogen retfærdighed?

Med andre ord: SF's folketingsgruppe er ganske negativt indstillet over for denne del af lovforslaget, som vi finder giver meget brede beføjelser, og hvor omfanget ikke er præciseret nøje i selve bestemmelserne. Vi mener, det er vigtigt at give politiet de nødvendige redskaber til efterforskning af kriminalitet, for det er vigtigt, at politiet kan være på omgangshøjde med de kriminelle. Men man skal altid overveje de konsekvenser, det får for det almindelige samfund, at der kan ske en total overvågning af almindelige folk. Når man kaster sig ud i den slags mere principielle ændringer, skal man altid underkaste dem en nøjere overvejelse.

SF går naturligvis aktivt ind i udvalgsarbejdet, men vores holdning er på nuværende tidspunkt ganske skeptisk, når det drejer sig om den anden halvdel af lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg har to bemærkninger til fru Anne Baastrup, for jeg tror i virkeligheden, det har afsporet debatten i medierne og andre steder, at nogle ikke har læst hele lovforslaget. Det er også tung kost.

Når fru Anne Baastrup siger, at man ikke vil være med til mere overvågning, vil jeg godt sige, at forslaget giver jo ikke mere overvågning. Fru Anne Baastrup siger også, at der er langt fle-

re, der nu bliver registreret. Nej, der er ikke én eneste yderligere, der bliver registreret, idet enhver, der åbner og taler i sin telefon i dette øjeblik, bliver registreret, og sådan har det været de sidste 100 år. Der er ikke tale om, at der bliver registreret flere. Der bliver ikke registreret én eneste mere. Der er tale om, at nogle få gange i ganske særlige tilfælde kan politiet bede om at få de oplysninger, som i forvejen er registreret, og at en dommer skal godkende det. Det er altså nogle oplysninger, som er registreret med SF's og Venstres og De Konservatives og alle andres stemmer de sidste 100 år, og dem kan politiet i helt særlige tilfælde få udleveret til egen brug. Det er altså ikke mere registrering.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Mig bekendt er det ikke mere end 7-8 år siden, vi for alvor startede med mobiltelefoner. Det kan godt være, justitsministeren i sit tidligere liv i Forskningsministeriet har brugt dem i længere tid, man jeg har i hvert fald ikke.

Det korte af det lange er, som hr. Helge Adam Møller jo også var inde på undervejs i dialogen med hr. Søren Søndergaard, at politiet kan få adgang til i størrelsesordenen 25.000-30.000, muligvis 100.000, mobiltelefoner efter en kendelse, selv om man ikke har kunnet påvise, at forbrydelsen nødvendigvis er begået af folk, der har talt i de telefoner. Det vil sige, at politiet får adgang til måske mange tusinde telefonnumre og dermed også adgang til at spørge: Hvem var det, du snakkede med den dag, og kan du i øvrigt dokumentere, at det var det og det, du snakkede om? Det er da et nyt efterforskningskridt, som vi bliver nødt til at overveje grundigt.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Nu er dansk politi jo ikke tåber. Det har de aldrig været og vil aldrig blive, og derfor er det da klart, at de kun gør det, når der er en særlig mistanke, og det er der jo i forbindelse med alvorlige forbrydelser.

Der er en lille gruppe, der mistænkes, nogle særlige personer eller grupper, og det, man er interesseret i at vide, er, om deres navne skulle befinde sig mellem de 20.000 eller 25.000. Hvis man ikke havde nogen mistanke overhovedet, ville man heller ikke få domstolens tilladelse, for det ville jo være i modstrid med proportionalitetsprincippet. Derfor mener jeg, det er klart, at der aldrig nogen sinde vil ske det, at politiet be-

gynder at afhøre de der 25.000. Nej, de finder det lille antal, som eventuelt kan være interessant, og så begynder de at kigge på dem fuldstændig ligesom i eksemplet, jeg nævnte før med bilen foran Brovst Sparekasse.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Er det ikke korrekt forstået, at lovforslaget indeholder en bestemmelse, hvorefter man kan få denne her retskendelse, uden at der er nogen begrundet mistanke om, at man rent faktisk har anvendt mobiltelefoner? Dermed må der også lægges ind i det, at man heller ikke har en begrundet mistanke om, hvad det er for en mobiltelefon, der er anvendt. Det betyder så, at det næste skridt er, at man åbner op for, at en større gruppe skal konfronteres med, hvor de har været henne og hvorfor.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Klaus Kjær som ordfører.

Klaus Kjær (DF):

Da Dansk Folkepartis ordfører på dette lovforslag, hr. Peter Skaarup, ikke kan være til stede, skal jeg på vegne af Dansk Folkeparti kort komme med partiets holdninger til dette forslag.

Dansk Folkeparti kan støtte, at man udvider kriminaliseringen af hæleri, som er hovedingrediensen i dette forslag, og vi mener også, at de nuværende strafferammer på området ser ud til at være i orden.

Dog undrer vi os over, at man på dette område kan lægge sig fast på nogle strafferammer, når man i forhold til alle mulige andre kriminalitetsformer, som bl.a. Dansk Folkeparti har draget frem såsom vold og voldtægt, ikke kan fastlægge strafferammer, men hele tiden henviser til Straffelovrådets arbejde, før man eventuelt kan tage stilling til den udvidelse af strafferammerne, som der egentlig er behov for.

Lovforslaget indebærer også, at der skal ske en ændring af retsplejelovens regler om indgreb i meddelelshemmeligheden, idet der skal skabes mulighed for, at mobiltelefoner i givne områder inden for et bestemt tidsrum kan efterforskes og dette uden underretning om indgrebet til indehaverne af de pågældende telefoner.

Dansk Folkeparti finder, at det i nogle tilfælde kan være berettiget, at man laver et sådant indgreb i meddelelshemmeligheden. Men vi mener samtidig, at når indgrebet generelt rammer alle, der har været i nærheden af et område,

hvor der er begået kriminalitet, må der også gives en oplysning til indehaverne om, at den pågældende udvidede telefonoplysning foretages, således at man er klar over, at den bliver foretaget i det pågældende område.

Dansk Folkeparti kan ikke finde sig med, at der i dette forslag siges, at en sådan praksis er umulig og ganske uoverkommelig. Vi mener, det er vigtigt, at noget sådant oplyses, hvis der skal ske indhentelse af en teleoplysning.

Sonja Albrink (CD):

Lovforslaget her indeholder jo i al sin lovteknik rent faktisk nogle ændringer, som det politisk nok er værd at overveje nøje, selv om jeg allerede her kan sige, at vi i CD bakker op om intentionerne bag forslaget, nemlig at tilpasse reglerne om hæleri til det 21. århundredes kriminalitetsbillede og forbedre politiets muligheder for at efterforske grove forbrydelser.

Når vi i CD så alligevel ikke helt kan tilslutte os forslaget, skyldes det, at forslaget trods alt rejser en række spørgsmål, som bør afklares under udvalgsbehandlingen.

Vi er helt enige i, at hæleribegrebet bør udvides betragteligt, og vi mener, at en generel hæleribestemmelse som den foreslåede nok er den mest hensigtsmæssige måde at gribe det an på.

Derimod synes vi godt, man kunne diskutere, hvorvidt det er en god idé at indskrænke anvendelsen af de nye hæleriformer til, når der foreligger forsæt. I forvejen findes jo en bestemmelse i straffelovens § 303, som kriminaliserer groft uagtsomt hæleri med hensyn til berigelsesforbrydelser, så hvorfor ikke tage skridtet fuldt ud? Det var der som bekendt også en holdning om godt nok hos et mindretal i Brydesholt-udvalget.

I CD er vi altså enige i, at man af hensigtsmæssighedsårsager nok bør fastholde en sonddring, når det gælder udbytte modtaget som led i almindeligt underhold, selv om det måske kan virke en anelse dobbeltmoralisk. For hvorfor skal det egentlig være mindre strafværdigt, hvis man spiser eller lever af noget, som man med sikkerhed ved direkte eller indirekte stammer fra en forbrydelse? Ingen behøver jo som bekendt at dø af sult i Danmark.

Om den foreslåede mulighed for politiet for at indhente de såkaldte udvidede teleoplysninger eller master-oplysninger, om man vil, er vi i CD enige i, at hensynet til efterforskningen i sager om grove forbrydelser bør veje tungere end det ret beskedne indgreb, som der jo er tale om.

Ikke desto mindre bør man dog også være opmærksom på, at en tilladelse til udvidet teleoplysning rent faktisk inddrager et ikke ubetydeligt antal personer under en straffesag, uden at der i øvrigt er nogen som helst andre grunde til mistanke.

Vi vil derfor under udvalgsbehandlingen prøve at få afdækket, hvilke ubehageligheder den foreslåede bestemmelse vil kunne få for den enkelte mobiltelefonbruger.

Men alt i alt er vi i CD som sagt positivt indstillet over for det foreliggende lovforslag.

Søren Søndergaard (EL):

Dette lovforslag indeholder flere forskellige elementer, hvoraf vi synes nogle er fornuftige, og andre synes vi er uacceptable.

Et af formålene med lovforslaget er at gøre det muligt for Danmark at tilslutte sig vedtagelsen af en EU-rammeafgørelse om hvidvaskning af penge. Tidligere blev disse forhold reguleret af en fælles aktion vedtaget den 3. december 1998. Hvis denne rammeafgørelse vedtages, betyder det, at Danmark forpligter sig til at lægge sig på nogle ganske bestemte strafferammer. En sådan EU-harmonisering er naturligvis ikke Enhedslistens kop te.

På den anden side er vi positive over for det konkrete indhold i denne del af forslaget, således at kriminaliseringen af hæleri udvides til at omfatte hæleri med hensyn til udbytte for alle strafbare forhold.

Enhedslisten er også enig i, at hæleri skal kunne straffes som en selvstændig forbrydelse, og at der ikke er behov for at stramme lovgivningen i forhold til medvirken. Derfor er Enhedslisten positiv over for at indgå i realitetsbehandling af denne del af forslaget.

Vi er som sagt principielt betænkelige ved at acceptere, at strafferammer fastsættes af EU, og beklager derfor, at ministeren ikke kunne komme igennem med en opblødning af det. Men på den anden side er strafferammerne i Danmark i forvejen strengere på dette område, end der er lagt op til i rammebeslutningen, så Enhedslisten er indstillet på at acceptere den konkrete rammeafgørelse.

Enhedslisten er derimod yderst betænkelig ved forslaget om, at der gives en generel mulighed for at indhente oplysninger om, hvem der i et givent område og inden for et bestemt tidsrum har benyttet en bestemt sendemast.

Det er naturligvis positivt, at muligheden begrænses til sager, hvor der i forvejen er mulig-

hed for f.eks. rumaflytning, altså i tilfælde, hvor der er tale om en forbrydelse, som har medført eller kan medføre fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier. Men alligevel er vi meget betænkelige ved at lukke op for denne mulighed, hvor mange menneskers privatliv kan blive krænket.

Vi er også skeptiske over for de anvendte formuleringer, hvor man gør det muligt at indhente teleoplysninger, der ikke på det tidspunkt, hvor kendelsen afsiges, kan specificeres nærmere. Det er meget betænkeligt, at udvidet teleoplysning kan foretages, uden at der er bestemte grunde til at antage, at der via en mobiltelefon er givet meddelelser m.v. til eller fra en mistænkt. Det vil være nok med en almindelig antagelse baseret på generelle betragtninger.

Hertil kommer, som også tidligere ordførere har været inde på, at Justitsministeriet ikke mener, at der skal gives underretning om indgrebet til de personer, der bliver omfattet af indgrebet, da dette ifølge Justitsministeriet i vidt omfang vil være praktisk umuligt og ganske uoverkommeligt. Efter Enhedslistens opfattelse vil det i hvert fald være et minimumskrav, som skal stilles.

Vi synes mere generelt i forhold til forslaget, at problemet er, at man ikke prøver at se sammenhænge og stille spørgsmålet, hvilken udvikling man sætter i gang, og hvor den udvikling skal stoppes. Man kan altid argumentere for konkrete foranstaltninger til at bekæmpe den ene eller den anden forbrydelse. Spørgsmålet er: Hvor ønsker vi at sætte en grænse?

Teknisk set vil der jo ikke være noget som helst umuligt i at gøre med alle mennesker, som man gør med fiskere: Man sætter en lille chip på dem, som de altid skal bære på sig, og de får en bøde, hvis de ikke bærer denne lille chip på sig. Den lille chip sender til en datamat, der opsamler oplysningerne, og så kan man altid, når der er begået en forbrydelse, med fuldstændig usvigelig nøjagtighed gå ind og konstatere, hvor et bestemt menneske har været, og hvilket bestemt menneske der har været dér, hvor forbrydelsen er begået og på det pågældende tidspunkt, og man kan så stort set opklare alle forbrydelser, der kan linkes til et bestemt gerningssted.

Vi må ærligt indrømme, at vi ikke synes, det er den udvikling, vi skal gå i retning af. Der er ikke nogen overvejelser i det her lovforslag om, hvor grænsen går. Dermed bliver det bare endnu et forslag, som nedbryder privatlivets fred. Det bliver endnu et forslag, som bliver en ind-

skrækning af folks muligheder for at færdes uhindret uden nogen overvejelser om, hvor man skal sætte grænsen.

Vi mener derfor, at de langsigtede og principielle konsekvenser af at gennemføre det her forslag ikke er klarlagt. De er uoverskuelige. Vi kan derfor ikke støtte dén del af forslaget i den udformning, det har.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Nu kan vi jo ikke lave forlig henede i dag, selv om jeg havde svært lyst til det.

Når hr. Søren Søndergaard taler om, at man ikke kan tilslutte sig forslaget i den form, det har, og at det er en generel tilladelse til politiet, vil jeg spørge hr. Søren Søndergaard, om hr. Søren Søndergaard er indstillet på at gennemføre forslaget, hvis bestemmelserne bliver mere præciserede, og man eventuelt skelner mellem en situation, hvor der er en gruppe mistænkte, altså f.eks. ved en rockerforbrydelse, og den situation, hvor der slet ikke er nogen mistænkte, og hvor kravene selvfølgelig må være meget skrappe. Hvis vi får den underretningspligt ind, er Enhedslisten så indstillet på at gennemføre et forslag?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Det kan jeg ikke sige. Men jeg kan sige, at der er tre afgørende ting, der er forudsætninger for, at vi kan gå ind i den diskussion, og så *kan* vi også gå ind i diskussionen. Om man så konkret kan nå en aftale, får vi se.

Men de tre elementer er for det første, at hvis man overvåger nogen uberettiget, får de besked om det.

For det andet, at der skal være en gruppe af mistænkte eller en enkelt mistænkt, for at man kan gennemføre det her. Altså at man ikke bare kan tage det på må og få.

For det tredje, at vi tager os tid til en diskussion af, hvor grænserne går. Hvor går grænserne? Skal roadpricingen f.eks. også bruges som et led i det her? Og hvorfor ikke?

Jeg forstod ikke hr. Helge Adam Møllers argument tidligere om, at der var meget stor forskel på en mobiltelefon og en bil. Jeg ser ikke den store forskel. Derfor er det afgørende for os, at vi får en diskussion af, hvor grænserne går.

Hvis de tre ting kommer med, er det helt klart, at Enhedslisten vil diskutere positivt for at finde en løsning på de ønsker, der er, om at give

nogle redskaber, der kan sikre, at alvorlige forbrydelser opklares.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Jann Sjørnsen som ordfører.

Jann Sjørnsen (KRF):

Intentionerne bag regeringens lovforslag kan Kristeligt Folkeparti godt følge, og vi synes, de er positive. Vi kan helt ubetinget støtte den udvidelse af hæleribegrebet, som lovforslaget lægger op til. Det er jo det ene vigtige element i lovforslaget.

Det andet er spørgsmålet om maste- eller teleoplysninger. Også her vil vi godt være med til at diskutere, hvordan man kan tilsikre, at politiet får et bedre efterforskningsredskab. Vi synes, det er vigtigt at holde fast i, at lovforslaget allerede i dag opstiller nogle rammer for, under hvilke forhold det kan ske: at der skal være en dommerkendelse, at der skal være fare for menneskeliv eller velfærd, og at betydelige samfundsværdier også skal være truet.

Men uanset det vil jeg i lighed med den tidligere ordfører sige, at det også er vigtigt for os at få en debat om mere generelt, hvor grænsen skal gå i forhold til, hvad vi vil give ikke bare politiet muligheder for rent efterforskningsmæssigt, men også i forhold til, hvordan vi overvåger hinanden.

Så det bliver hilst velkomment, uanset at vi kan se et behov for, at politiet også får nogle bedre efterforskningsmuligheder her, også i forhold til den diskussion, som flere ordførere har taget op her, om det ikke var betimeligt, at vi fik nogle præciseringer ind i loven om, hvornår politiet kan indhente disse oplysninger.

Så vil jeg godt sige, at i bemærkningerne til lovforslaget nævnes Brydesholt-udvalgets betænkning nr. 1377 fra 1999 om ikke bare IT-efterforskning, men også om børnepornografi, en betænkning, som jo førte til, at Folketinget i sidste samling behandlede et lovforslag fra regeringen, nemlig L 281 af 27. april 2000, som jo førte til en forstærket indsats på netop børnepornografiområdet og også en hævelse af strafferammerne, men hvor man også dér undgik at tage stilling til Brydesholt-udvalgets anbefalinger over for internetudbydere og teleselskaber, for så vidt angår det at logge oplysninger og opbevare logoplysninger, sådan som Brydesholt-udvalget anbefalede.

Jeg beklager meget, at justitsministeren ikke har taget det med i sit forslag her, for allerede

den 27. oktober 1998 fremsatte vi fra Kristeligt Folkepartis side et forslag til folketingsbeslutning om bekæmpelse af børnepornografi, hvor vi netop lagde op til, at der skulle stilles krav til internetudbydere og andre, som udbyder service i forhold til Internettet, nemlig gennem bestemmelser om at gemme logfiler.

Dengang afviste justitsministeren vores beslutningsforslag netop med henvisning til Brydensholt-udvalget, som først kom med en betænkning i september 1999.

Da regeringen så kom med sit eget lovforslag sidste forår, var lige præcis den del ikke medtaget, fordi man var blevet betænkelig på baggrund af nogle af de høringssvar, man havde modtaget fra internetudbydere, hvorefter Justitsministeriet i samarbejde med Forskningsministeriet igangsatte en nærmere undersøgelse af konsekvenserne af Brydensholt-udvalgets forslag netop på det område.

Der er nu gået 1 år, siden det arbejde blev iværksat, og der er gået mere end 2 år, siden Kristeligt Folkeparti fremsatte sit beslutningsforslag. Så jeg synes snart – og jeg vil godt høre til det i dag hos justitsministeren – at det er på tide, at der blev taget stilling til spørgsmålet om dette med at gemme logfiler fra internetudbyderes side, også som en mulighed for at forbedre politiets efterforskningsmuligheder, f.eks. i forbindelse med bekæmpelse af børnepornografi.

Vi savner i høj grad dette element i regeringens lovforslag, som nu er det andet lovforslag, som ligesom følger op på Brydensholt-udvalgets betænkning fra september 1999.

Vi vil gå positivt ind i udvalgsarbejdet om dette lovforslag og i særdeleshed i diskussionen om masteoplysningerne. Vi vil også søge at tilvejebringe bestemmelser i lovforslaget, eventuelt ved ændringsforslag, om internetudbyderne og deres pligt til, hvilket det bør være efter Kristeligt Folkepartis opfattelse, at opbevare logfiler over en periode.

Kim Behnke (UP):

Den 19. april 1998 havde dagbladet B.T. under overskriften »Stortyv skal betale skat af sit bytte« en artikel, der refererede til, at der den 19. marts 1998 var afsagt en dom i Vestre Landsrets 4. afdeling.

Den handlede om, at der var en person, der havde stjålet nogle såkaldte europapaller. Det var blevet opklaret, og manden havde fået den straf, der nu hørte sig til, når han havde stjålet europapaller. Men det, som dommen gik ud på,

var, at manden blev dømt til at betale 200.000 kr. i skat af den indtægt, han havde haft ved at videresælge disse europapaller.

Jeg var overbevist om, at B.T. havde misforstået historien, og derfor fik jeg dengang en udskrift af dommen fra Vestre Landsret og kunne konstatere, at det desværre var fuldstændig rigtigt.

Jeg spurgte derfor dengang skatteministeren, det er spørgsmål nr. S 250 fra april 1998, om, hvilken argumentation der ligger bag, at staten skal kunne opkræve skat af det provenu, folk har haft ved at sælge stjålne varer. Og skatteministeren svarede dengang, at udgangspunktet er, at det ikke i sig udelukker beskatning, at en indtægt er erhvervet ved en strafbar handling.

Jeg spurgte så efterfølgende: Hvordan harmonerer det med den europæiske menneskerettighedskonventions forbud mod selvinkriminering? Og svaret var, at det var der ingen problemer i, for man kunne bare lade være med at skrive på selvangivelsen, at man havde fået pengene ved at stjæle!

Nu er vi i den afdeling, hvor regeringen vil have reglerne omkring hæleri strammet op, og det synes jeg er en fornuftig ting. Men jeg synes, at man i den forbindelse bør gøre sig nogle kraftige overvejelser om, hvem kredsen af hælere skal være afgrænset til.

Jeg synes, at det er korrekt, at vi går efter disse bedsteborgere, som køber stjålne B&O-anlæg på det nærmeste værtshus osv. De fortjener en hård straf, for de er med til at holde gang i tyvenes aktiviteter. Men hvor går grænsen, når staten går ind og kræver skat af de indtægter, folk har haft ved at stjæle sådanne varer? Det synes jeg at Folketinget bør gøre sig nogle overvejelser om, for et eller andet sted må statens aktiviteter dér jo også være hæleriaktivitet, eftersom den får et provenu af, at der bliver stjålet varer.

Så meget om den første halvdel af lovforslaget. Så er der den anden halvdel af lovforslaget om mobiltelefoni:

Jeg var glad for de bemærkninger, som både fru Birthe Rønn Hornbech og hr. Søren Søndergaard havde, og jeg deler begge ordføreres bekymringer.

Min største bekymring er sådan set den manglende afgrænsning af begrebet mobiltelefoni. De mobiltelefoner, som de fleste af os bruger, de såkaldte GSM-mobiltelefoner, er jo en teknologi, der er på vej ud. Staten forventer også her at tjene lidt på det, når vi skal have tredje generations-mobiltelefoni, den såkaldte UMTS-te-

lefone. Og når det kommer op at køre sammen med såkaldt FWA-radiokædekommunikation, satellitbåren kommunikation osv., ja, så vil det, vi kalder mobiltelefoni i dag, være forældet, og det vil være noget, vi vil se tilbage på.

Men afgrænsningen i lovforslaget er ikke, at det kun skal gælde de eksisterende teknologier. Og når først de nye teknologier begynder at køre, så forestiller i hvert fald teknikerne sig, at vi mere eller mindre er online, at vi kan surfe på nettet via vores mobile terminaler, som det så kommer til at hedde, osv.

Her må jeg nok sige, når jeg samtidig ved, at Europarådet arbejder på en tekst om såkaldt cybercrime, hvor man vil have, at politiet online skal overvåge de aktiviteter, folk laver, og når man kombinerer det med de forslag, der ligger her, så kan jeg kun blive rigtig bekymret.

Hr. Helge Adam Møller sagde godt nok, at politiet ikke er idioter. De går ikke bare i gang med at efterforske hvad som helst. Næ, men de kriminelle er jo heller ikke idioter, og i det øjeblik, de kriminelle ved, at politiet overvåger teleselskaberne, hvad gør de kriminelle så? Fylder de så lommen op med mobiltelefoner? Nej, det gør de naturligvis ikke. Den kommunikation, de har brug for, foretages eksempelvis gennem walkie-talkie-radioer og lignende, der ikke registreres hos teleselskaber.

Så det eneste, vi får ud af at lave den her bestemmelse, er, at i tusindvis eller, som nogle ordførere har været inde på, i titusindvis af almindelige borgere, som tilfældigvis kører i bil i den parallelgade, hvor der er begået et mord, skal have deres færden undersøgt og efterforsket af politiet. Og de får ikke engang besked fra politiet om, at det er foregået.

Derfor er der grund til at se den her bestemmelse i en langt, langt større sammenhæng, nemlig den sammenhæng, hvor staten bliver i stand til ved hjælp af smarte computersystemer osv. at overvåge borgerne i en detaljeringsgrad, som dengang, hvor bogen »1984« blev skrevet af George Orwell, blev betragtet som ren fantasi.

Vi er langt videre i dag, og derfor er der grund til præcis, som hr. Søren Søndergaard sagde, at få afgrænset: Hvad skal myndighederne, hvad skal staten tillade sig af overvågning af den enkelte borger, som ikke har foretaget sig noget som helst andet end bare tilfældigvis at gå eller køre eller sidde et sted og i øvrigt ikke har tænkt sig at overtræde nogen som helst lovgivning?

Jeg synes, at man under udvalgsarbejdet også skal se det her i sammenhæng med de andre

tekniske tiltag og de andre planer, der ligger både i Justitsministeriet, i Europarådet, i EU og hos andre, om, hvordan man skal overvåge borgerne. Og så håber jeg, at Folketinget når til en erkendelse af, at det her ikke er nogen god idé.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg vil gerne starte med at sige tak til partiernes ordførere for modtagelsen af lovforslaget. I hvert fald for 50 pct.s vedkommende var stort set alle ordførere enige i målsætningen med det her lovforslag.

Som hr. Henrik Sass Larsen var inde på, stiller den nye tid os over for nye udfordringer. Det er jo ikke sådan, at kriminaliteten i dag udfolder sig på samme måde, som den gjorde for år tilbage i det gamle industrisamfund, her hvor vi befinder os i informationssamfundet eller viden-samfundet.

Det stiller krav til politiets udstyr, og det stiller krav om at have indrettet arbejdsgangen efter den nye tids kriminalitet og de nye typer kriminelle, som opererer.

Dernæst stiller det krav til os som lovgivere om at sikre, at vi har en lovgivning, der er tilpas rustik til, at politiet og de retshåndhavende myndigheder har de rette rammer for at opklare den nye tids kriminalitet og den kriminalitet, der begås på nye måder.

Det har der været en stor beredvillighed til fra flertallet i Folketinget. Jeg tænker bare på, hvor mange forbedringer vi gennemførte af politiets efterforskningsmåder under den store nordiske rockerkrig. Her var man rede til i Folketinget blandt det store flertal at give politiet langt bedre efterforskningsredskaber, også når det drejer sig om brud på det, vi kalder meddelelshemmeligheden, og også på telefonaflytningssområdet.

Det var selvfølgelig glædeligt, men det må jo også være sådan, at Folketinget, også Folketingets store partier, herunder partiet Venstre, kan forholde sig til nye efterforskningsveje i en tid, hvor vi ikke står med en akut sag som en rockerkrig, hvor der er drab, hvor der er lig på bordet, men at vi kan være forudseende, så vi kan give politiet efterforskningsredskaber – og altså også hvor vi ikke befinder os i en så alvorlig situation, som vi gjorde for 4 år siden.

Det er også rigtigt, som den socialdemokratiske ordfører pegede på, at lovforslaget her bygger på to betænkninger fra det såkaldte Brydensholt-udvalg, i øvrigt på anbefalinger af et enigt Brydensholt-udvalg. Det er vel også rigtigt

her at understrege, at sammensætningen af Brydesholt-udvalget jo gør, at mange af de retssikkerhedsmæssige hensyn i forhold til borgerne, som flere ordførere har været inde på, har været meget grundigt vendt. Dette selvfølgelig i kraft af den sammensætning, udvalget har, hvor bl.a. Dommerforeningen og Advokatrådet er repræsenteret.

Så mange af de betænkeligheder og overvejelser, som er gjort af flere ordførere, har naturligvis også gjort sig gældende i Brydesholt-udvalget, men det har ført det samlede udvalg inklusive Dommerforeningens og Advokatrådets repræsentanter frem til en anbefaling af den udvidede hæleribestemmelse.

Mange ordførere har fundet frem til gamle mundheld om, at hæleren ikke er bedre end stjæleren eller ingen hæler, ingen stjæler. Det er jo rigtigt, at vi her taler om hverdagskriminalitet, man kan også sige hvermandskriminalitet.

Det drejer sig selvfølgelig om at forsøge at fjerne enhver form for økonomisk incitament til at lave den hverdagskriminalitet, som generer ganske mange borgere. Det er både, når det drejer sig om indbrud i folks private hjem, og når det drejer sig om de mere alvorlige typer kriminalitet, som hr. Helge Adam Møller var inde på, som i dag ikke er omfattet af hæleribestemmelserne i vores straffelovgivning. Og som hr. Helge Adam Møller understregede, er det ganske alvorlig kriminalitet, bl.a. menneskesmugling, som i dag er belagt med en strafferamme op til 4 års fængsel.

Menneskesmugling har jo desværre vist sig at være en ganske alvorlig international kriminalitet og skulle efter sigende være ganske attraktiv økonomisk kriminel aktivitet. Men det er i dag ikke belagt med straf at bidrage til hvidvaskning af de penge, der er tilvejebragt ved den alvorlige type kriminalitet, hvor vi jo ved, at mange ulykkelige mennesker kommer galt af sted, hvis de ender i kløerne på de mennesker, der står for menneskesmugling.

Jeg er glad for, at alle ordførere har været enige i udvidelsen af hæleribestemmelsen til at omfatte alle typer strafbare lovovertrædelser.

Fru Birthe Rønn Hornbech rejste et problem: Nu skulle vi også passe på, at vi ikke gik for langt og sendte politiet ud til en pizzabar – tror jeg det var. Jeg kan sige, at det fremgår heldigvis meget præcist af lovforslaget, at det alene er forsættelige lovovertrædelser, og at der ikke pålægges straf, når udbytte modtages som almindeligt underhold eller i almindelig detailhandel, hvor

køberen betaler i et i øvrigt normalt handelsforløb med udbytte fra kriminalitet. Så spørgsmålet omkring pizzasagen skulle hermed være beskrevet ganske udførligt. Det kan ikke komme på tale, at man vil strafforfølge en pizzaejer, der har solgt en pizza for penge, der er varme eller stammer fra kriminalitet.

Nok om hæleri. Der er altså et bredt flertal her.

Til den anden del, det, der drejer sig om udvidede teleoplysninger, vil jeg gerne benytte lejligheden til at takke hr. Helge Adam Møller for hans store anstrengelser for at bidrage til at kaste lys over, hvad lovforslaget omfatter.

Jeg kan godt forstå ordførerne. Når vi taler om den ny tids kriminalitet og de nye muligheder for kriminelle for at kunne kommunikere – det er jo både via nettet, det er via de nye mobiltelefonsystemer, og det bliver mere og mere sofistikerede måder, hvorpå man kan kommunikere – må vi selvfølgelig prøve at følge med.

Og til dem, der har efterlyst afgrænsninger, så taler vi altså her om afgrænsninger, idet det begrænser sig til, at der er foregået en meget alvorlig forbrydelse. Det skal være strafbelagt med en strafferamme på over 6 års fængsel. Der skal være tale om fare for menneskers liv eller velfærd eller betydelige samfundsværdier.

Det er altså, som hr. Søren Søndergaard understregede, de samme betingelser, vi stiller, når politiet har adgang til at få retskendelse til rumaflytning – til rumaflytning – og så må jeg sige, at så forstår jeg simpelt hen ikke Venstres holdning.

Her har vi altså i dag retsplejebestemmelser, der giver politiet adgang, når de her krav er opfyldt. Det er alvorlig kriminalitet, og når vi taler om denne her type kriminalitet, er det for at sige det rent ud drabssager, og det er grove narkosager efter straffeloven. Der har politiet allerede i dag adgang til at kunne få etableret rumaflytning. Det kan gå til domstolene og forsøge at få en retskendelse. Det er det eneste, vi giver adgang til, når denne her alvorlige forbrydelse er begået.

Og som flere ordførere har været inde på i beskrivelser fra virkelighedens verden, var det bl.a. i rockerkrigsagen, drabet i Kastrup Lufthavn osv., hvor det drejede sig om at kunne få oplysninger om de telefonnumre, der har været brugt over den sendemast i Kastrup Lufthavn.

I nogle sager vil man have en afgrænset personkreds, man søger. I de tilfælde er det jo naturligt i rockermiljøet. Der kan også være andre

situationer. Jeg mener, at det, vi som politikere, som lovgivere, bør være optaget af at afgrænse, er, at det skal være denne her meget alvorlige kriminalitet, og der skal være den proportionalitet i det. Men det er under de meget skærpente omstændigheder, at politiet får lov til at få de her oplysninger.

Hr. Helge Adam Møller har ganske ret. Det er jo oplysninger, som teleselskaberne i dag ligger inde med. Det eneste, vi siger, er, at når denne her alvorlige forbrydelse er begået, skulle politiet så ikke kunne få adgang til de telefonnumre? Det får jo blot et nummer, og det nummer har været koblet sammen med et andet nummer. Ikke noget med samtaler, ikke nogen personfølsomme oplysninger, blot et telefonnummer, der har været koblet sammen med et andet, fra det afgrænsede område, der knytter sig til gerningsstedet, som den sendemast rækker ind over.

Man kan spørge: Er det her et helt vitalt efterforskningsredskab for politiet? Der tror jeg ikke, man får politiet til at sige, at det her er helt afgørende vitalt. Det her er et led for politiet i at starte et sted i en konkret efterforskning, og kan man få de telefonnumre, kan man måske komme et spadestik dybere.

Det er jo ikke oplysninger, politiet på nogen måde må lagre og arkivere og lave registre over. Det er oplysninger, som igen skal slettes, destrueres, når den konkrete efterforskning er tilendebragt.

Jeg håber ikke, at man vil stille de krav, som jeg hørte at Venstres ordfører var inde på. For jeg lagde mærke til, at Venstres ordfører understregede: Venstre vil ikke lægge hindringer i vejen for politiets efterforskning, og hvis det står til troende, må Venstre ikke gå hen og sige, at der skal stilles krav om, at ved samtlige numre, politiet har fået oplyst på sådan en udskrift, skal ejeren af det pågældende telefonnummer orienteres om, at politiet nu har fået den oplysning. Så har man fjernet det her efterforskningsmiddel, sådan som jeg vil vurdere det.

Det kan godt ske, at der kan være elektronisk videreformidling via mobiltelefonnettet eller Internet osv. til ejerne, men ikke desto mindre er jeg fuldstændig enig med hr. Helge Adam Møller i, at det vil være at bruge de skattemæssige forhold og de ressourcemæssige forhold i dansk politi på noget forkert.

Hr. Jann Sjørnsen stillede mig et konkret spørgsmål, der knytter sig til en del, som ikke er omfattet af lovforslaget. Det var spørgsmålet om at pålægge logningskrav, ikke kun logningskrav,

men også det at internetudbydere skal lagre logningsfiler for en længere periode af hensyn til politiets adgang til at kunne efterforske i de her sager vedrørende børnepornografi.

Det er jo rigtigt, at det har indgået ganske meget både i udvalgsarbejdet i Brydesholt-udvalget og også i regeringens drøftelser internt mellem forskellige områder, bl.a. – som hr. Jann Sjørnsen også pegede på – mellem Justitsministeriet og Forskningsministeriet.

Det er min forventning, at det her spørgsmål vil vi kunne tage op også på det lovgivningsmæssige område i den kommende folketingsamling. Der forestår stadig væk drøftelser mellem Justitsministeriet og Forskningsministeriet, men det er min klare forventning, at det spørgsmål vil være afklaret, når vi kommer ind i den kommende folketingsamling.

Jeg vil altså bidrage til på alle mulige måder under udvalgsbehandlingen at kaste lys over de spørgsmål og de betænkeligheder, som ordførere har givet udtryk for. Jeg tror, at når vi kommer til vejs ende, vil et meget stort flertal – sådan lyttede jeg mig også frem til det – kunne stå sammen om det samlede lovforslag og ikke blot den ene halvdel.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Om vi kan blive enige om det samlede lovforslag, afhænger sådan set af justitsministeren. Vi andre har jo klart meldt ud, hvordan vi ser på tingene. Jeg synes også, at mange af de ordførere, der ytrede sig, egentlig meget klart gav udtryk for, hvor løsninger ligger. Så det er da bare et spørgsmål, om justitsministeren vil.

Justitsministeren sagde nogle sande ord. Justitsministeren sagde: Jeg forstår ikke Venstre. Det er sande ord. Og det kommer justitsministeren aldrig til. Det er sjovt nok, at længe inden forslaget kom, blev jeg ringet op af Danmarks Radio, der meddelte mig, at nu ville der komme et forslag, som Venstre ikke kunne gå ind for. Og det måtte jeg jo så give dem ret i, da jeg så det. Så de kunne altså godt forstå det. Men justitsministeren forstår det ikke; det er ærlig snak.

Specielt når ministeren sammenligner med rumaflytning, viser det sig jo, hvor afstanden er. For det, ministeren åbenbart ikke kan forstå, er, at det, Venstre ønsker, er bedre efterforskningsmuligheder for politiet, hvor der er sigtede, og hvor der er tiltalte.

Men der er altså åbenbart en meget afgørende forskel på vores retssyn. Vi ønsker bedre efter-

forskningsmuligheder, hvor man er godt i gang med en sag. Og jeg vil godt spørge justitsministeren: Hvordan kan det være, at justitsministeren aldrig har villet tilslutte sig forslag om bedre muligheder for agent provocateur'er, bedre muligheder for anonyme vidner, hvor vi ved, at det drejer sig om, at man infiltrerer og kender et miljø, og hvor en sag er på vej til retten, hvor der er mistænkte og sigtede og tiltalte? Hvorfor vil justitsministeren ikke dér give bedre muligheder?

Men når det drejer sig om at overvåge alle de lovlige borgere, er der ingen grænser for, hvad justitsministeren vil. Hvad er det for et retssyn? Vil ministeren ikke godt forklare, hvorfor alle mulige lovlige borgere skal finde sig i, at det bliver undersøgt, hvor de har været, og om de har talt i telefon, men at den store narkohaj, som har gennembanket nogle vidner, altså skal gå fri, fordi justitsministeren ikke vil gå med til anonyme vidner. Kan jeg ikke godt få forklaret retssynet, for her må jeg sige, at jeg ikke forstår justitsministeren?

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Frank Jensen):

Nu er det jo ikke sådan, at det er justitsministeren i Danmark, der bestemmer, hvad der vedtages, og hvad der ikke vedtages. Men det er klart, at jeg vil argumentere for mit standpunkt. Og det har jeg gjort adskillige gange, når det drejer sig om anonyme vidner.

I spørgsmålet om anonym vidneførelse har der jo aldrig været et flertal for det her i Tinget. Og lur mig, hvis der nogen sinde kommer en borgerlig regering, der har et flertal, om vi så får anonym vidneførelse i Danmark. Jo, jo, det kan da godt ske, at det vedtages som en lovhjemmel her i Folketinget. Men jeg tror aldrig nogen sinde, at der er en dansk dommer, der vil domfælde en person i retten på en anonym vidneførelse, for det er fuldstændig i modstrid med de grundlovssikrede begreber, vi også har i Danmark – altså at man skulle kunne dømme en person til mange års frihedsberøvelse på grundlag af en anonym vidneførelse.

Vi har jo en række bestemmelser i dag, der gør, at dommeren i konkrete sager kan tømme retten, om jeg så må sige, i forbindelse med afhøringer, og hvor man også kan holde adresser hemmelige for den tiltalte i forbindelse med vidneførelse. Og man kan lave indenretlige afhøringer og alt det, som vi kender, og hvor man så kan få læst op af retsbogen.

Jeg tror heller aldrig nogen sinde, at nogen dansk domstol vil benytte sig af anonym vidneførelse. Det er jo også derfor, der langt ind i de store borgerlige partier er retspolitisk kyndige, som advarer kraftigt imod anonyme vidner, men det kan selvfølgelig ikke forhindre fru Birthe Rønn Hornbech og hendes parti i at have det standpunkt. Jeg ville heller aldrig nogen sinde forsøge at knægte den ret til at have det standpunkt. Der har bare aldrig været et flertal for det i Tinget.

Men her går vi fra at tale om anonym vidneførelse, hvor man altså vil dømme personer til at sidde i fængsel i mange år, og så over til det at få en oplysning, som teleselskaberne ligger inde med allerede i dag, og som politiet kan få under de her meget skærpende omstændigheder.

Der er begået en alvorlig forbrydelse, et drab, i Danmark, skal politiet så ikke kunne få at vide, hvilke telefoner der har været i kontakt med hvilke numre på et givet tidspunkt i nærheden af drabsstedet? Jeg har meget, meget svært ved at forstå det. Det må jeg sige.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg ved ikke, om justitsministeren vil svare i dag, eller om han vil svare skriftligt. Nu spørger jeg: Siger justitsministeren, at danske domstole ikke nogen sinde i dansk retshistorie og heller ikke i nyere tid har tilladt anonym vidneførelse? Er det det, justitsministeren påstår?

Så vil jeg igen godt vide: Hvorfor må der ikke være anonyme vidner i det rockerdrab, som ministeren taler om, eller det drab, hvor vidnerne er gennembanket? Hvorfor skal den drabsmand gå fri, fordi man ikke må føre vidner uden navns nævnelse, fordi de er bange for drabsmanden? Vil ministeren forklare mig det?

Og så lad mig lige høre: Er det noget, justitsministeren har lært i Justitsministeriet, at dommere aldrig har tilladt anonym vidneførelse?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg synes, det er ærgerligt, at justitsministeren ikke prøver at gå ind i diskussionen om, hvor grænserne går, for som sagt er det jo ikke nogen kunst – og det var også det, jeg sagde til den konservative ordfører, hr. Helge Adam Møller – især ikke i konkrete sager at komme med argumenter for, hvorfor nogle bestemte efterforskningskridt, yderligere efterforskningskridt end dem man har, vil kunne være med til at op-

klare nogle forbrydelser, som vi alle sammen gerne vil have opklaret. Det er den mindste kunst i verden.

Kunsten består i at sætte grænserne, og derfor vil jeg spørge, hvordan vi kan vide, at der ikke i morgen eller om 1 år eller 2 år kommer et forslag om, at der skal opbygges et register over alle de telefonnumre, ligesom der er blevet opbygget et register med dna-oplysninger, ligesom der er blevet opbygget registre med fingeraftryk osv. Kan justitsministeren garantere, at det vil en socialdemokratisk regering eller et socialdemokratisk parti aldrig nogen sinde komme med et forslag om? Kan ministeren give den fuldstændig klare garanti? Eller er der bare tale om, at vi går i en retning uden at vide, hvor vi ender?

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg kan sige til hr. Søren Søndergaard, at det, der er fremsat lovforslag om, er, at politiet får adgang til sendemastoplysninger, og det er i øvrigt oplysninger, som skal destrueres, efter at den konkrete efterforskning er afsluttet.

Hr. Søren Søndergaard vil jo altid gerne have svar på sine hypotetiske spørgsmål, og det, der ikke foreslås, men jeg kan sige, at jeg ikke har nogen intentioner om at fremsætte lovforslag om, at man skulle lave et telefonnummerregister hos politiet. Det vil også i det her tilfælde, tror jeg, være et spild af ressourcer, for hvis man har behov for at få nogle telefonnumre, kan man jo tage en telefonbog, eller man kan ringe til oplysningen, og så kan man få nummeret, men i det her tilfælde drejer det sig om, at der er begået en alvorlig forbrydelse, drab, grov narkohandel, det er de tilfælde, vi taler om.

Her, siger lovforslaget, skal politiet kunne gå til domstolen. Der er jo ikke nogen automatik i, at de får retskendelsen, de skal kan kunne gå til domstolen og støtte ret på bestemmelsen her i retsplejeloven, og så skal de jo bevisføre, at det her har den proportionalitet osv., som jo også knytter sig til lovforslaget, og der skal være tale om, at der er begået den her alvorlige forbrydelse. Det er jo ikke noget efterretningsorienteret. Det bygger ikke på, at man forventer, at der bliver begået en alvorlig forbrydelse. Der er begået en alvorlig forbrydelse, og det skal man kunne støtte ret på.

Til fru Birthe Rønn Hornbech: Nu var det meget svært for mig at høre, hvad det var, fru Birthe Rønn Hornbech stillede spørgsmål om. Jeg

ved ikke, om referenterne fik fat i det, så må jeg kunne se det i referatet. Men det, som jeg sagde, og det var det, fru Birthe Rønn Hornbech stillede spørgsmål til, var, at der aldrig har været flertal for anonym vidneførelse her i Tinget. Derfor er det ikke vedtaget. Der har været fremsat forslag om det gang på gang, men det er ikke vedtaget.

Jeg tvivler på, hvis der skulle komme et flertal og det skulle blive vedtaget, at det så ville blive brugt ved danske domstole til, at man vil dømme en tiltalt til mange års fængsel på baggrund af en anonym vidneforklaring. Det tror jeg i bund og grund også, at fru Birthe Rønn Hornbech betvivler, for det er ikke i retsstaten, og det er ikke i danske domstolstraditioner, at man bedømmer en anonym forklaring som et fældende bevis.

Alle ved jo, at det kriminelle miljø, hvor man forventelig vil få det anonyme vidne fra, kun har ét mål, og det er at platte og lyve og sladre om hinanden, så længe de kan få lov at gøre det anonymt. Hvad er så den forklaring værd? Men det ville da være en katastrofe, hvis det er den, der skulle give grundlaget for at dømme folk til flere års fængsel ved domstolene.

Det er baggrunden for min og Socialdemokratiets og regeringspartiernes afstandtagen fra at lovgive om det, men som sagt tror vi heller ikke på, at det vil vinde udbredelse ved domstolen.

Men hvis fru Birthe Rønn Hornbech vil være med til at give dansk politi et nyt efterforskningsmiddel, som nogle har ment var gældende ret, men hvor domstolene nu har sagt, at det ikke er det, nemlig adgang til mastoplysninger, så kan man vedtage forslaget her.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Det er kun angående to ting.

For god ordens skyld vil jeg sige, at De Konservative er helt enige med Venstre og fru Birthe Rønn Hornbech i det med de anonyme vidner. Det har vi fremsat sammen flere gange.

Så til justitsministeren, der siger, at danske domstole aldrig vil bruge det og aldrig har gjort det. Hvis jeg husker rigtigt, så mener jeg, at det var gældende retstilstand i Danmark indtil 1976, og at det blev anerkendt ved domstolene, at man kunne anvende anonyme vidner i særlige tilfælde. Jeg tror, det er det, fru Birthe Rønn Hornbech mente. Det var for øvrigt dengang, vi havde en socialdemokratisk regering.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Frank Jensen):

Vi skal gerne tage det igen. Nu er det ikke det, der er til debat, men for alles skyld vil jeg sige, at det, der er mit synspunkt, er følgende: Jeg tror ikke på, at man, hvis man gennemfører et forslag om anonym vidneførsel, så vil få domstolene til at dømme nogen på den forklaring, man får på baggrund af den anonyme vidneførsel. Så kan den være et led i en samlet vurdering af sagen, men jeg tror ikke, at man får en domstol til at dømme på det grundlag. Jeg mener i øvrigt også, at det er i modstrid med vigtige retsprincipper og det, der kendetegner retsstaten.

Det er mit synspunkt. Men det kan godt ske, at hr. Helge Adam Møller kan finde eksempler på, at der er lande, der har det. Og det kan også være, at der har været perioder i Danmarks historie, hvor man har haft videre rammer for anonym vidneførsel, end man har i dag.

Vi har det vidnebeskyttelsesprogram, de vidnebeskyttelsesbestemmelser, der er knyttet til lovgivningen i dag, og dem bruger domstolene naturligvis. Der kan man betrygge vidner langt hen ad vejen, og i øvrigt er situationen i Danmark den, at det at vidne ved danske domstole er meget betryggende. Det er meget, meget sjældent, at et vidne kommer ud for begivenheder, der knytter sig til den gerning, vedkommende vidner om. Heldigvis. Og det skal vi jo alle sammen bidrage til og forklare ude i det ganske land, så vi ikke skræmmer personer, så de ikke tør vidne ved danske domstole.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg tror, vi skal holde os til lovforslaget, og det drejer sig ikke om anonyme vidner.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nu sagde justitsministeren, at lovforslaget her jo ikke omhandlede efterretningsaktivitet. Derfor vil jeg godt høre, om ministeren ikke kan bekræfte, at det her lovforslag og spørgsmålet om at kunne indhente oplysninger, teleoplysninger, ikke bare omhandler forbrydelser, som er begået, men også omhandler mistanke om forbrydelser, som kan blive begået i fremtiden, altså som blot er planlagt.

For ellers er der simpelt hen noget i ministerens fremlæggelsespapir, jeg ikke forstår.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Frank Jensen):

Hr. Søren Søndergaard har ret i, at der kan være tale om kriminalitet, som planlægges. Det er ikke kun – jeg skal undskylde, hvis jeg kom til at skabe det indtryk – kriminalitet, der er begået.

Det kan knytte sig til kriminalitet, men det skal være en kriminalitet af den karakter, at strafferammen er over 6 år, og at der er tale om fare for menneskers liv, helbred og store samfundsværdier.

Så det kan godt knytte sig til det område, som hr. Søren Søndergaard spurgte om, men det er ikke rettet ind mod efterretningsmæssige spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Det vil sige, at det f.eks. kunne være blevet anvendt i forbindelse med Ribuskonflikten, hvor jeg jo mener, at man med henvisning til den paragraf i straffeloven, der omhandler samfærdsel mellem landsdelene, den udvidede sabotageparagraf, faktisk gav tilladelse til rumaflytning.

Det vil sige, at man i en lignende situation ville kunne give denne her tilladelse. Det kan ministeren formentlig bekræfte heroppefra.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af lovforslag nr. L 209: Forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven. (Forvoldelse af fare for smitte med en livstruende og uhelbredelig sygdom). Af justitsministeren (Frank Jensen). (Fremsat 28/3 2001).

Lovforslaget sættes til forhandling.